

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/146/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116222319
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2017:8116222319.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobcu: S. H., J.. XX.XX.XXXX, G. G. XX, XXX XX K., zastúpený: JUDr. Ambróz Motyka, advokátska kancelária, Námestie SNP 7, Stropkov, proti žalovanému: Provident Financial, s.r.o., so sídlom Mlynské nivy 49, Bratislava 2, IČO: 35805731, zastúpený: De minimis, spol. s r.o., so sídlom Lovinského 22, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovaný m á voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 24.10.2016 domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 172,- Eur. Nárok odôvodnil tým, že dňa 29.8.2011 uzavrel so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 474873320, ktorou mu bol poskytnutý bezúčelový úver vo výške 200,- Eur s ročnou úrokovou sadzbou 23,57 % a administratívnym poplatkom 40,20 Eur. Zároveň došlo aj k uzavretiu zmluvy o zabezpečení splátok úveru, ktorou mal zaplatiť za službu žalovaného spočívajúcu v preberaní splátok odmenu 103,- Eur. Spolu teda mal žalovanému zaplatiť 372,- Eur. V žalobe poukázal na to, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba povinná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z.z. a to termín konečnej splatnosti úveru, pretože formulácia 60 týždenných splátok nespĺňa zákonnú požiadavku, ktorá predstavuje časovú (dátumovú) špecifikáciu konečnej splatnosti úveru. V dôsledku tejto absencie náležitosti zmluvy je potrebné úver považovať za bezúročný a bezpoplatkový. Keďže žalobca za úver 200,- Eur zaplatil 372,- Eur, rozdiel týchto súm predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného.

2. V žalobe žalobca poukázal tiež na to, že o bezdôvodnom obohatení žalovaného sa dozvedel v mesiaci marec 2016 od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej lehote uviedol, že pokiaľ dodávateľ nedáva svoje zmluvy do súladu so zákonom o spotrebiteľských úveroch, ide na jeho strane o úmyselné konanie a preto platí 10 ročná objektívna premlčacia lehota.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a vzniesol námietku premlčania, keďže poslednú splátku žalobca zaplatil ešte dňa 25.10.2011, t.j. pred viac ako 5 rokmi.

4. Žalovaný ďalej uviedol, že žalovaný splatil z oboch zmlúv sumu v celkovej výške 242,48 Eur, pričom žalobcovi bola poskytnutá zľava za predčasné splatenie úveru v sume 129,52 Eur. Zmluva o úvere ako aj Zmluva o doplnkovej službe zanikli splnením a teda medzi nimi neexistuje a ani v čase podania žaloby neexistoval žiadny zmluvný vzťah.

5. Žalovaný taktiež nesúhlasil s názorom žalobcu o neuvedení termínu konečnej splatnosti úveru, keďže v zmluve je uvedené, že úver sa poskytuje na dobu 45 týždňov a termín konečnej splatnosti je 7. deň 45-teho týždňa po dni uzavretia zmluvy. Z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f/ zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva, že musí byť uvedený dátum konečnej splatnosti úveru, ale termín a oba tieto pojmy nie sú synonymá. Súdny dvor Európskej únie konštatoval v rozsudku vo veci C-42/15 z 9.11.2016, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátky spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum. Výklad žalobcu k chýbajúcej náležitosti zmluvy podľa žalovaného neobstojí ani vzhľadom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, ktorá zavádza tzv. maximálnu harmonizáciu, čiže požiadavku na prijatie takej vnútroštátnej právnej úpravy, od ktorej sa nemožno odchyliť. Článok 10 ods. 2 citovanej smernice nie je doslovne premietnutý do § 9 zákona o spotrebiteľských úveroch a preto je potrebné dať prednosť aplikovaniu článku 10 ods. 2 smernice namiesto extenzívneho výkladu § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Konkrétne v tejto súvislosti poukázal na článok 10 ods. 2 písm. c/, podľa ktorého v zmluve o úvere sa má uviesť dĺžka trvania zmluvy o úvere. Žalovaný preto dospel k záveru, že k žiadnemu bezdôvodnému obohateniu na jeho strane nedošlo, keďže neprijal od žalobcu plnenie, ktoré by nezodpovedalo vzájomnej dohode strán.

6. Žalovaný nesúhlasil s desaťročnou objektívnou premlčacou lehotou a zdôraznil, že predmetom konania sú adhézne zmluvy a z ich samotnej podstaty je zrejmé, že sa takéto formuláre používajú vo viacerých prípadoch, čo však nemá žiadny vplyv na úmysel, ktorý sa nepreukazuje statusom zmluvnej strany v konkrétnom zmluvnom vzťahu. Dôkazné bremeno na preukázanie úmyslu (priameho alebo nepriameho) je na žalobcovi.

7. K zmluve o zabezpečení splátok úveru uviedol, že táto nemá s predmetom konania súvis. Zmluva o doplnkovej službe je samostatnou akcesorickou zmluvou k zmluve o úvere, no nie je podmienkou získania úveru. Ani prípadná bezúročnosť a bezpoplatkovosť zmluvy o úvere, nemá žiadny vplyv na obsah akcesorickej zmluvy o doplnkovej službe.

8. Po nariadení pojednávania žalobca písomným podaním zo dňa 9.8.2017 označeným ako Vyjadrenie rozšíril žalobu o ďalšie skutkové zdôvodnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia (nesprávnu výšku RPMN v dôsledku nezahrnutia poplatku zo zmluvy zo zabezpečenia splátok úveru), ale zmena žaloby sa týkala aj o rozšírenia ďalších žalobných petítov o vyslovenie neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere ohľadom administratívneho poplatku a tiež v zmluve o zabezpečení splátok úveru ohľadom odmeny za dohodnutú službu.

9. Súd teda na pojednávaní zmenu žaloby nepripustil s poukazom na § 143 ods. 1 CSP a zásadu hospodárnosti a to vzhľadom na právny názor o premlčaní nároku o vydanie bezdôvodného obohatenia zdôvodnený v ďalšej časti rozsudku, s čím súvisí neopodstatnenosť určovania neprijateľných zmluvných podmienok v prípade ukončenia zmluvného vzťahu medzi stranami a to dohodnutým vzájomným plnením.

10. Podľa § 143 ods. 1 CSP súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe.

11. Podľa § 143 ods. 3 CSP ak súd nepripustí zmenu žaloby, pokračuje v konaní o pôvodnej žalobe.

12. Súd poukazuje aj na to, že v prípade, ak by na pojednávaní bola pripustená zmena žaloby, súd by nemohol vo veci rozhodnúť, nakoľko musel by byť dodržaný postup v zmysle § 167 CSP. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy súd mal za to, že sú splnené zákonné podmienky pre nepripustenie zmeny žaloby a keďže obaja právni zástupcovia strán boli prítomní na pojednávaní a odvolanie voči uzneseniu o nepripustení zmeny žaloby nie je prípustné, súd uznesením spomínaný procesný návrh nepripustil, pričom uznesenie nie je potrebné písomne vyhotovovať.

13. Zástupca žalobcu na pojednávaní poukázal na to, že termín konečnej splatnosti uvedený v zmluve nespĺňa náležitosti, ktoré vyžaduje zákona a takisto nie je uvedená správna výška RPMN a to v neprospech spotrebiteľa. Skutkové okolnosti odôvodňujúce bezdôvodné obohatenie sa žalobca nedozvedel pri podpise zmluvy, ale až po jej posúdení združením na ochranu spotrebiteľa. U žalovaného ide minimálne o nepriamy úmysel bezdôvodne sa obohatiť, čo vyplýva z toho, že žalovaný je odborníkom na trhu, pozná právne predpisy a viaceré rozhodnutia súdov z ktorých vyplýva, že termín konečnej

splatnosti v jej zmluvách nie je uvádzaný správne a zároveň vie aj o absenciách, resp. o sankciách, ktoré sú späté s absenciou obligatórnych náležitostí. Priamy úmysel žalovaného vidí v tom, že žalobcovi ako spotrebiteľovi nebolo dostatočne vysvetlené, aké formy úhrad sú mu k dispozícii, zároveň mu nebolo vysvetlený ani obsah administratívneho poplatku, ktorý bol povinný plniť, ktorý je dokonca jeho výška je vyššia ako samotný úrok.

14. Zástupca žalovaného na pojednávaní uviedol, úmysel žalovaného, na ktorý sa odvoláva, je potrebné dokazovať a neprezumuje sa z toho, že žalovaný je v postavení dodávateľa. Takisto poukázal aj na to, že súdna prax v spotrebiteľských veciach je značne rozdielna a preto hovoriť o úmysle žalovaného v roku 2011 nie je namieste.

15. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, ústnymi vyjadreniami ich právnych zástupcov, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 29.8.2011, zmluvou o zabezpečení splátok úveru zo dňa 29.8.2011, potvrdením o doplatení pôžičky, ako aj ďalšími v spise sa nachádzajúcimi listinami, pričom zistil tento skutkový stav:

16. Strany uzavreli dňa 29.8.2011 formulárovú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou žalovaný poskytol žalobcovi spotrebiteľský úver na základe zákona č. 129/2010 Z.z. vo výške 200,- Eur za administratívny poplatok 40,20 Eur a s dohodnutou úrokovou sadzbou 23,57 % p.a.. Žalobca sa tak zaviazal žalovanému zaplatiť sumu 269,- Eur a to v 60. týždenných splátkach vo výške 4,49 Eur, pričom posledná splátka predstavovala 4,09 Eur. V zmluve sa ďalej uvádza, že úver sa poskytuje na dobu 60 týždňov a termín splatnosti poslednej splátky a teda konečnej splatnosti úveru je siedmy deň 60. týždňa po dni uzavretia zmluvy. V zmluve je uvedená aj RPMN vo výške 70,38 % a priemerná hodnota RPMN vo výške 45,11 %. Predpoklady použité na výpočet RPMN sú uvedené na druhej strane príslušnej zmluvy.

17. V ten istý deň obe strany uzavreli aj zmluvu o zabezpečení splátok úveru, v ktorej sa uvádza, že poskytovateľ (žalovaný) sa zaväzuje, že za odmenu bude počas platnosti danej zmluvy pravidelne poskytovať službu spočívajúcu v prevzatí peňažnej hotovosti určenej na úhradu splátky na základe zmluvy uzavretej medzi stranami a to za celkovú odmenu 103,- Eur. Žalobca sa zaviazal túto odmenu splácať v 60. týždenných splátkach po 1,71 Eur, pričom posledná splátka predstavovala 2,11 Eur a to počas doby plácania spotrebiteľského úveru uvedenej v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

18. Podľa potvrdenia o doplatení pôžičky žalobca splatil dňa 25.10.2011 poskytnutú pôžičku.

19. Žalobca pri svojom výsluchu uviedol, že pracuje ako kamenár a peniaze potreboval na živobytie, keďže v zime nepracoval. Pred uzavretím zmluvy o úvere, ktorá je predmetom tohto konania, uzavrel v minulosti uzavrel so žalovaným asi 6-7 podobných zmlúv, na základe ktorých mu boli poskytnuté peniaze. Manželka sa v roku 2015 dozvedela, že zmluvy ktoré uzavreli s touto spoločnosťou sú neplatné a preto chce svoje peniaze späť, keďže považuje úrok v týchto zmluvách za neprimeraný. Okolnosti uzavretia zmluvy zo dňa 29.8.2011 si presne nepamätal. Asi sa uzavrela v aute zástupkyne žalovaného pred miestom jeho bydliska. Bolo mu vysvetlené, kedy a v akej výške má svoj dlh splácať. Nepamätá si presne čo ešte okrem zmluvy o úvere podpisoval. Bolo mu však vysvetlené, že svoj dlh bude splácať v hotovosti k rukám zástupkyne žalovaného, no nevedel však o tom, že za to bude platiť osobitný poplatok. Žalobca ďalej uviedol, že väčšinu splátok úveru splácala jeho manželka.

20. Žalobca uplatnil nárok podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

21. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

22. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

23. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

24. Prejudiciálne súd musel posúdiť, či úver poskytnutý žalobcovi zo strany žalovaného sa má považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a to v dôsledku absencie náležitosti zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ citovaného zákona.

25. Nepochybné v danom prípade jedná sa o spotrebiteľský úver v zmysle § 1 ods. 2 s poukazom na § 2 písm. a/, b/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom od 11.6.2010. do 31.12.2010.

26. Podľa § 9 ods. 1 vety prvej citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

27. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2 citovaného zákona. Medzi nimi je pod písm. f/ uvedená doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Pod písm. k/ je uvedená výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

28. Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150930>>/ a y/ a § 10 ods. 1.

29. Pokiaľ ide o náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ citovaného zákona súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že postačí, ak tento údaj si spotrebiteľ dokáže vypočítať z ďalších údajov v zmluve, pričom v danom prípade by išlo o 7. deň 45. týždňa po dni uzavretia zmluvy. Nemožno termín splatnosti úveru nahrádzať matematickým výpočtom osobitne pri početných týždenných splátkach, ako to bolo v prípade danej zmluvy. Spotrebiteľ totiž musí mať jasno už pri uzavretí zmluvy akú dlhú dobu a do kedy má úver splácať, a práve to je účelom citovaného zákonného ustanovenia. Konečná splatnosť úveru by mala byť uvedená minimálne konkrétnym mesiacom a rokom, pokiaľ termín splatnosti splátok zo zmluvy je jasný a transparentný. V tejto súvislosti súd pripomína, že počet splátok je ďalšou povinnou náležitosťou zmluvy a to podľa § 9 ods. 2 písm. k/ citovaného zákona, preto zákonodarca nemohol mať na mysli pri stanovení doby trvania zmluvy a termínu splatnosti úveru počet splátok. Súd pre úplnosť dodáva, že aj podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere sú povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere uvedené v článku 10 ods. 2 a medzi nimi pod písm. h/ sa uvádza počet splátok a pod písm. c/ dĺžka trvania zmluvy o úvere. Súd zdôrazňuje, že dobu trvania zmluvy nemožno posudzovať zhodne s termínom splatnosti jednotlivých splátok, ktoré nemusia byť určené konkrétnym dátumom, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkosti a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (rozsudok Súdneho dvora EÚ C-42/15 zo dňa 9.11.2016). Aj podľa citovanej smernice teda počet splátok nemôže predstavovať dĺžku trvania zmluvy, keďže počet splátok sa uvádza pri ďalšej spomínanej náležitosti zmluvy.

30. Súd dodáva, že výklad ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z. a jeho aplikácia musí byť v súlade so zmyslom a účelom citovaného zákona. Predpísaná písomná forma musí byť zachovaná vo vzťahu k podstatným obsahovým náležitostiam, ktoré sú vymenované v § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona. Pokiaľ zmluva neobsahuje niektorú z náležitostí vymenovaných v § 11 ods. 1 písm. a/ nie je zároveň vo vzťahu k tejto náležitosti zachovaná písomná forma (napr. rozsudok Krajského súdu Prešov č.k. 21Co/10/2015-74 zo dňa 26.11.2015).

31. Žalobca by teda žalovanému mal vrátiť len sumu poskytnutého úveru 200 Eur, zaplatil mu však 242,48 Eur, keďže žalobca uvedené tvrdenie žalovaného nepochybnil. Táto suma však predstavuje nielen splácanie úveru, ale aj odmenu zo samostatnej zmluvy o zabezpečení splátok úveru. Žalobca totiž uzatvoril aj ďalšiu samostatnú zmluvu o zabezpečení splátok, hoci nadväzujúcu na úverovú zmluvu a v zmysle nej mal žalovanému zaplatiť odmenu 103,- Eur. V žalobe sa však žalobca vôbec nezaoberal touto zmluvou a nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia odôvodnil výlučne už citovanými zákonnými ustanoveniami v súvislosti so zmluvou o úvere. Keďže, ako už súd uviedol, predmetom sporu bol len nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia zo zmluvy o úvere a súd dospel k záveru, že úver je bezúročný a bez poplatkový, čo znamená, že za úver by mal žalobca zaplatiť len 200,- Eur a zo zmluvy o zabezpečení splátok úveru odmenu 103,- Eur, pričom doposiaľ žalovanému uhradil len sumu 242,48

Eur, avšak túto odmenu je potrebné výrazne redukovať vzhľadom na predčasné ukončenie zmluvy a to na sumu 42,48 Eur, čo teda znamená, že k bezdôvodnému obohateniu žalovaného nedošlo.

32. Vzhľadom na to, že žalovaný vzniesol námietku premlčania, súd sa musel ňou zaoberať a dospel k záveru, že táto námietka bola vznesená dôvodne. Pri bezdôvodnom obohatení je totiž premlčanie upravené v § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

33. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

34. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

35. Súd zastáva názor, že tak subjektívna ako aj objektívna premlčacia lehota plynie odo dňa poslednej úhrady žalobcu t.j. 25.10.2011. Aj keď subjektívna lehota v zmysle zákona plynie od doby, kedy sa oprávnený subjekt dozvedel o bezdôvodnom obohatení povinného subjektu a o jeho výške, túto vedomosť je potrebné odvíjať od toho, kedy žalobca získal vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodíť toto bezdôvodné obohatenie. Nie sú teda vôbec relevantné jeho právne znalosti, teda či vedel o príslušnej právnej úprave alebo judikatúre súdov. Uvedený záver možno vyvodíť z viacerých rozsudkov Najvyššieho súdu ČR pri totožnej právnej úprave, konkrétne sp.zn. 26Cdo 785/2011 zo dňa 24.4.2012, sp.zn. 28Cdo 685/11 zo dňa 28.3.2012, sp.zn. 28Cdo 3977/07 zo dňa 18.3.2008, sp.zn. 33Odo 528/2006 zo dňa 29.3.2007, sp.zn. 33Odo 306/2005 zo dňa 27.3.2007 alebo rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo 67/2011. V zmysle týchto rozhodnutí vedomosťou podľa § 107 ods. 1 OZ sa nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale skutkových okolností, z ktorých možno dôvodíť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Nie je teda významné či oprávnený má také právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť uvedené skutkové okolnosti.

36. Žalobca sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia dozvedel v čase doplatenia úveru, teda 25.10.2011 a je nemysliteľné, aby súd akceptoval jeho názor o plynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty až od marca 2016, kedy sa údajne dozvedel o bezdôvodnom obohatení na základe právnej analýzy od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, teda po viac ako 4 rokoch. Takéto ponímanie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty je neakceptovateľné a znamenalo by, že ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka je zbytočné, keďže každý oprávnený subjekt by si začiatok plynutia tejto lehoty prispôbil tak, aby nárok premlčaný nebol, keďže posúdenie by záviselo len od jeho tvrdenia.

37. Uplatnený nárok však súd považuje za premlčaný aj v dôsledku uplynutia objektívnej premlčacej lehoty, ktorá je podľa súdu trojročná. Dôkazné bremeno o úmysle (či už priamom alebo nepriamom) žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu, bolo na žalobcovi. Priamy úmysel je podľa názoru súdu v danom prípade nemožné preukázať. O nepriamy úmysel ide, ak sa žalovaný nechcel priamo bezdôvodne sa obohatiť, ale pre prípad, že k tomu dôjde, bol s tým uzrozmenný.

38. Pri posúdení náležitosti zmluvy ohľadom termínu splatnosti úveru (ale napokon aj zmluvy o zabezpečení splátok) súdy nie sú a neboli jednotné. Navyše ani zo spomínanej smernice 2008/48/ES, ktorá v článku 10 ods. 2 upravuje povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a ktorá obsahuje aj harmonizačnú úpravu v článku 22 ods. 1, v zmysle ktorého článok 10 ods. 2 je záväzný pre členské štáty EÚ a znamená, že členské štáty nesmú zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od danej smernice, sa v jej článku 10 ods. 2 písm. c/ uvádza len dĺžka trvania zmluvy (a teda nie aj termín splatnosti úveru). Aj keď citovaná smernica nemá horizontálny priamy účinok a teda nemôže priamo zakladať práva a povinnosti jednotlivcom, je dôležitým aspektom pre posúdenie zavinenia žalovaného v súvislosti s formuláciou náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z.z..

39. Súd zastáva názor, že je potrebné pri posúdení dĺžky objektívnej premlčacej lehoty rozlišovať o aký nedostatok zmluvy spôsobujúci vznik bezdôvodného obohatenia sa jedná. Je rozdiel, ak veriteľ neuvedie v zmluve vôbec niektorú povinnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona,

pri ktorej objektívne nie je spochybniteľný jej nedostatok (napr. úroková sadzba alebo RPMN) a iné je, ak subjektívne môže sa vyjadrenie určitej náležitosti zmluvy vykladať rôzne. O takýto prípad ide aj pri náležitosti týkajúcej sa konečnej splatnosti úveru a termínu jeho splatnosti. Žalovaný ju poňal tak, že postačí uviesť počet týždňov. Ako už súd uviedol, súdna prax pri tejto otázke nie je jednotná a niektoré sudy považujú za postačujúce uvedenie počtu týždňov, keďže výpočtom sa predsa len dá zistiť do kedy sa má úver splácať. Pokiaľ teda aj sudy pripúšťajú spomínaný výklad, potom nemožno dospieť k záveru, že žalovaný sa úmyselne dopustil konania (chybným uvedením spornej náležitosti zmluvy), ktorým sa bezdôvodne obohatil. Dôkazné bremeno na preukázanie úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť je na žalobcovi, ten v tomto smere neprodukoval žiadny dôkaz a preto súd vychádzal z trojročnej objektívnej premlčacej lehoty plynúcej od poslednej úhrady žalobcu. Uvedený názor je podporený aj rozhodnutiami Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 14Co/1128/2014, sp.zn. 17Co/968/2013, sp.zn. 13Co/90/2015, sp.zn. 13Co/518/2015 alebo aj Krajského súdu Prešov sp.zn. 15Co/207/2015. Taktiež je potrebné podotknúť, že žalobca si v minulosti od žalovaného viackrát požičal, z čoho možno vyvodíť, že mu bolo známe, akým spôsobom bude vyjadrená konečná splatnosť predmetného úveru a zistiť si tak dátum, kedy nastane.

40. Nebolo preukázané, že by sa žalovaný úmyselne bezdôvodne obohatil. Zo strany žalobcu sa jedná len o všeobecné vyjadrenie, ktoré sa týka podnikateľskej činnosti žalovaného, z ktorého nie je možné automaticky vyvodíť, že žalovaný pri výkone svojej podnikateľskej činnosti sa chcel úmyselne obohatiť. Žalovaný poskytuje úvery z vlastných zdrojov, je samozrejme, že má záujem získať zisk práve prostredníctvom vyplatenia úrokov a poplatkov. Zákonná sankcia v podobe bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru svojou existenciou vylučuje úmysel veriteľa, pretože ho postihuje za takéto konanie obmedzením zisku, teda dôvodu, pre ktorý podniká.

41. Subjektívna aj objektívna premlčacia lehota začala teda plynúť 25.10.2011 a keďže žaloba bola podaná na súde až 31.10.2016, z dôvodu premlčania ju súd zamietol s poukazom na § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa citovaného ustanovenia právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

42. Súd záverom dáva do pozornosti v súvislosti so žalobou o neprijateľnú zmluvnú podmienku opäť Civilný sporový poriadok, konkrétne § 137 písm. d/, podľa ktorého možno podať žalobu o určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu.

43. Žalobca by musel uviesť o aký osobitný predpis sa jedná (v dôvodovej správe sa uvádza napr. § 77 Zákonníka práce alebo § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z.). Potrebné je tiež vychádzať zo skutočnosti, že právny vzťah medzi stranami - príslušná zmluva bola ukončená ešte v roku 2011 dohodnutým vzájomným plnením. Po ukončení zmluvy zanikajú práva a povinnosti zmluvných strán vyplývajúce z príslušnej zmluvy a teda nemôže už dochádzať k porušeniu práv a povinností ustanovených predpismi s cieľom ochrany spotrebiteľa. Je nemysliteľné, že by po niekoľkých rokoch od zániku zmluvy (napr. 50 rokoch) si spotrebiteľ zmyslel podať žalobu o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a súd by sa musel jej skúmaním zaoberať.

44. Súčasná právna úprav pritom za účelom naplnenia cieľa smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zaviedla osobitné súdne konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v § 301 až 306 CSP. Účelom tejto právnej úpravy je prispieť k zjednoteniu judikatúry v spotrebiteľských veciach a k prehľadnosti systému právnej ochrany spotrebiteľa. Predíde sa ňou tomu, aby sudy rôzne posudzovali tú istú zmluvnú podmienku. Napokon na podporu tohto názoru možno poukázať tiež na komentár CSP autor Štefček a spol. vydavateľstvo C.H.Beck strana 1037, ale poukázať možno aj na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 13Co/17/2015 zo dňa 24.5.2016, v ktorom bol posúdený obdobný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ešte podľa predchádzajúceho procesného poriadku, ktorý umožňoval cez § 80 O.s.p. vysloviť neplatnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky. Žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia bola zamietnutá z dôvodu premlčania a súd následne ustálil, že určením neprijateľnosti zmluvnej podmienky by nedošlo k zmene právneho postavenia žalobcu ani k vyriešeniu ich vzájomných vzťahov a teda nezistil naliehavý právny záujem na danom určení a žalobu v celosti zamietol.

45. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V konaní bol úspešný žalovaný a preto súd mu priznal nárok na plnú náhradu trov konania. Súd totiž nezistil dôvod na aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len vo výnimočných prípadoch.

46. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.